

АНАЛІЗ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ

студентка Ожог М.С.

(наук. керівник асист. Лукаш О.А.)

Одним з елементів цілісної системи управління є управління витратами підприємств і організацій. Недооцінка ролі управління витратами зумовлює значні витрати підприємств і організацій, що у кінцевому випадку негативно впливає на рівень виробничих витрат та на результати господарювання.

Актуальність проблем, пов'язаних з управлінням витратами і калькулюванням собівартості продукції дозволили висунути гіпотезу: традиційна система управління витратами відірвана від практичних потреб управління ними і не відповідає потребам управління в частині точності і своєчасності формування витрат, оцінки структури і динаміки витрат, організації надання інформації керівництву підприємства для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Витрати виробництва – це витрачання факторів виробництва при створенні певного товару чи послуги. [2]. Витратами визнаються або зменшення активів, або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства, за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені.

Управління витратами є складовою діяльності будь-якої організації. Однак моделям, на підставі яких здійснюється це управління, приділяється зазвичай не достатньо уваги. Причина швидше за все в менталітеті підприємця - він хоче думати лише про успіх, про прибуток, про показники ефективності використання засобів, про аналіз результатів фінансової діяльності, ефективність використання капіталу, але не надто схильний думати про витрати.

Принципово управління витратами можливе на основі двох систем базових принципів - *direct-costing* і *standart-costing*.

Standart-costing - це система виміру оцінних розмірів витрат на будь-якій ділянці, тобто тих, які повинні бути понесені, а не фактичні (ґрунтується на нормативних витратах). Система нормативного обліку (*standart-costing*) передбачає аналіз відхилень фактичних витрат від нормативних, що є важливою інформацією для управління. Система *standart-costing*, незважаючи на те, що вона вже більш, ніж півстоліття морально застаріла, досить часто використовується в практиці

вітчизняного бізнесу, швидше за все внаслідок звички, аніж через певні плюси, пов'язані з нею. Хоча варто відзначити, що в деяких випадках standart-costing є ідеальною системою - наприклад, при наявності у вас двох або більше однотипних підприємств.

Direct-costing - метод обліку в системі контролінгу, заснований на визначенні реальної вартості продукції й послуг, незалежно від розрахункових умовно-постійних і накладних витрат. Система direct-costing передбачає врахування собівартості продукції тільки в частині змінних витрат. Постійні витрати акумулюються на окремих рахунках та із заданою періодичністю списуються безпосередньо на фінансовий результат.

Головна перевага системи direct-costing – можливість управляти підприємством. Проблема в тому, що досить часто вітчизняні компанії оцінюють діяльність з точки зору прибутку на кінець періоду. Це може бути рік, квартал або місяць, однак у компанії, яка розвивається, навіть при зниженні ефективності роботи прибуток може продовжувати зростати, компенсуючись за рахунок збільшення обсягу продажів. У результаті, якщо в таких компаніях починає падати прибуток, то це говорить про великі й запущені проблеми, і вирішувати їх уже може бути пізно.

По-друге, ринок перебуває в постійній динаміці й важливо уявляти, як саме працює в цей момент часу той або інший структурний підрозділ. Direct-costing саме й дозволяє вирішувати ці дійсно важливі проблеми й управляти фірмою, основувшись не на прибутку або обороті, а на маржинальному прибутку. [1]

Для зниження витрат на підприємстві також можна застосувати систему організації виробництва «just in time». Ця система сприяє зниженню витрат по двох напрямках: знижуються витрати на складування і збереження напівфабрикатів і споживача, і виробника. Останній крім того знижує витрати на реалізацію. [3]

Список літератури

1. Володимир Корнюшин „Пять моделей управління витратами” // www.innovations.com.ua
2. Экономика предприятия: Учебник/Под ред. доц. А.С. Булатова. - М.: БЕК, 1995. - 632 с.
3. Білоус Г. Розвиток підприємництва в Україні//Економіка України. – 2006. – № 2. – с.35